

P. II. Cap. V.
de Versione
Vulgatae La-
tinae.

prietatis verborum, quod viri docti passim eidem perhibent. Servari enim in translatione, qua nunc a vulgo nuncupatur, vocum proprietatem in Lingua Latina, & perspicue exponi pleraque, quae praesertim e fontibus immediate traducta sunt, agnoscimus, eaque parte aliis plerisque Latinis interpretationibus eandem anteferendam ducimus, quae vel nimia laborant obscuritate, vel minus assequuntur Latinae linguae proprietatem, sed & interdum eam de industria negligere videntur. Quanquam haec ita accipi velim, ut ne ullo pacto soloecismis editionis Vulgatae patrocinari videar, de quibus ante sententiam dixi, ait magnus Calovius noster cit. loc. §. 193. p. 692. Augustius adhuc encomium ei tribuit Ludovicus de Dieu, quando praefatione ad Lectorem, animadversionibus in IV. Evangel. praemissa * * 2. postquam excusasset, quod Vulgatum non raro Bezae notis praetulerit, ita pergit: magnus vir fuit Beza, eximia eruditionis, acerrimi iudicii, quique suis in Novum Test. laboribus nunquam laudatam fatis operam ecclesiae navavit, aeternumque & supra invidiam nomen comparavit. Verum si Vulgatum quoque interpretem, quisquis tandem fuerit, doctum, imo doctissimum virum fuisse asseram, non me peccasse iudicavero. Suos habet fateor nexos, habet & suos barbarismos. Sed quin passim ejus fidem iudiciumque admirer, etiam mihi barbarus videtur, negare non possum. Tandem & Grotius praefatione annotation. suarum in Vet. Test. rationem reddens, cur ad Vulgatum, quasi Textum, notas suas referat, inquit se Vulgatum interpretem semper plurimi fecisse, non modo quod nulla dogmata insalubria continet, sed etiam quod multum habet in se eruditionis, quam in dicendi genere satis horridus: δ) usus denique Polemicus contra Pontificos haud proletarius, iis in locis, quibus contra ipsorum errores, pro veritate testimonium dicit. Authentica enim cum ipsis sit, cujus auctoritate stantque caduntque in controversiis fidei, mire se torquent interpretes Pontificii, & quos vocant Controversistae, quando Vulgatam placitis ecclesiae suae contradicentem habent. Vid. Guil. Estius Comm. ad Gal. V. 6. & Bellarminus lib. II. de justific. cap. IV. qui insignem Vulgatae suae barbarismum, praeter meritum, Gal. V, 6. impingere haud verentur, modo ut θεσω φυλάξω, & vocem Paulinam ἐνεργημένη, quae media διαθέσεως & Activae significationis est, passive sibi liceat interpretari.

Coll. divs. A 156, 10